

2025

Sprawozdanie roczne Agencji

PANA

POLSKA
AGENCJA
NADZORU
AUDYTOWEGO

SPIIS TREŚCI

Wykaz skrótów.....	3
List prezesa	4
1. O PANA	6
2. Realizacja zadań wynikających z rocznego planu działania na 2025 r.....	9
3. Działania kontrolne.....	11
3.1 Ustalenie obszarów największego ryzyka w działalności firm audytorskich	11
3.2 Kontrole w 2025 r.	12
3.3 Zbiorcza informacja o ustaleniach i wnioskach z przeprowadzonych kontroli w firmach audytorskich	14
3.4 Monitoring wykonania zaleceń pokontrolnych	17
4. Postępowania administracyjne i dochodzenia dyscyplinarne	18
4.1 Postępowania administracyjne wobec firm audytorskich	18
4.2 Postępowania dyscyplinarne wobec biegłych rewidentów	23
5. Inne podjęte działania nadzorcze.....	25
5.1 Lista firm audytorskich	25
5.2 System STREFA	26
5.2 Krajowe standardy wykonywania zawodu, krajowe standardy kontroli jakości i zasady etyki zawodowej biegłych rewidentów	27
5.4 Obligatoryjne doskonalenie zawodowe biegłych rewidentów	27
5.5 Uchwały KRBR.....	28
5.6 Projekt pilotażowy nadawania wskaźników jakości audytu (AQI).....	29
6. Współpraca międzynarodowa.....	29
6.1 IFIAR	30
6.2 KEONA.....	31
6.3 Relacje dwustronne	33
7. Działalność informacyjna i edukacyjna.....	34
7.1 Nowa strona internetowa.....	34
7.2 Podpisanie porozumień z Rzecznikiem Finansowym i Fundacją Centrum Myśli Strategicznych.....	34
7.3 Spotkania z firmami audytorskimi.....	35
7.4 Konferencje i wydarzenia.....	36
7.5 Konkurs na najlepszą pracę magisterską z zakresu audytu i rewizji finansowej.....	37
7.6 Rocznik Audytu i Rachunkowości.....	38
7.7 Sprawozdanie z monitorowania rynku usług świadczonych przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie	38
8. Gospodarka finansowa	39
8.1 Przychody i koszty	39
8.2 Rozliczenie kwoty przekazanej PIBR przez PANA.....	41
8.3 Działania w zakresie opłaty z tytułu nadzoru	43

WYKAZ SKRÓTÓW

Skrót	Rozwinięcie
Agencja, PANA	Polska Agencja Nadzoru Audytowego
EFRAG	Europejska Grupa Doradcza ds. Sprawozdawczości Finansowej (The European Financial Reporting Advisory Group)
IAASB	Rada Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych (ang. International Auditing and Assurance Standards Board)
IESBA	Rada Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych (ang. International Ethics Standards Board for Accountants)
IFIAR	Międzynarodowe Forum Niezależnych Regulatorów Audytu (ang. International Forum of Independent Audit Regulators)
JDG	Jednoosobowa działalność gospodarcza
JZP	Jednostki zainteresowania publicznego
KEONA	Komitet Europejskich Organów Nadzoru Audytowego (ang. Committee of European Auditing Oversight Bodies)
KNF	Komisja Nadzoru Finansowego
KRBR	Krajowa Rada Biegłych Rewidentów
KSUA 3002PL	Krajowy Standard Usług Atestacji Zrównoważonego Rozwoju
NBP	Narodowy Bank Polski
nie-JZP	Podmioty niebędące jednostkami zainteresowania publicznego
PIBR	Polska Izba Biegłych Rewidentów
SZJ	System zarządzania jakością
SZR	Sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju
UE	Unia Europejska
Ustawa	Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich i nadzorze publicznym

Jacek Gdański

Prezes Polskiej Agencji
Nadzoru Audytowego

Szanowni Państwo,

w 2025 r. Polska Agencja Nadzoru Audytowego konsekwentnie realizowała cele założone w swojej strategii.

Znacząco zwiększyliśmy liczbę realizowanych kontroli oraz dokonaliśmy przeglądu i aktualizacji procedur ich przeprowadzania. Rozpoczęliśmy opracowanie systemu oceny akt badania sprawozdań finansowych w zależności od skali naruszeń. Usprawnialiśmy procesy prowadzenia postępowań administracyjnych i dyscyplinarnych.

Rada PANA przyjęła w ustawowym terminie Krajowy Standard Usług Atestacji Sprawozdawczości Zrównoważonego Rozwoju. Standard ten miał dla rynku duże znaczenie, zwłaszcza w kontekście zapowiadanych w tym samym czasie nowych przepisów dotyczących raportowania niefinansowego, które obowiązkiem raportowania objęły znacznie mniejszą, niż pierwotnie zakładano, liczbę podmiotów sporządzających sprawozdania ESG.

Uczestniczyliśmy również w działaniach deregulacyjnych prowadzonych przez administrację rządową. Sukcesywnie wzmacnialiśmy synergię nadzorczą, której efektem jest zwiększenie bezpieczeństwa obrotu gospodarczego – podpisaliśmy porozumienie o współpracy z Rzecznikiem Finansowym oraz kontynuowaliśmy współpracę z Komisją Nadzoru Finansowego. Komunikowaliśmy się z rynkiem poprzez cykliczne spotkania z firmami audytorskimi i publikację stanowisk nadzorczych.

W ramach działań edukacyjnych kontynuowaliśmy wydawanie „Rocznika Audytu i Rachunkowości” oraz zainaugurowaliśmy konkurs na najlepszą pracę magisterską z zakresu rewizji finansowej i audytu, z nagrodą im. dr. Zdzisława Fedaka za pierwsze miejsce. Uruchomiliśmy Akademię Kontrolera – program rozwojowy dla pracowników PANA.

Jednym z najważniejszych wydarzeń ubiegłego roku był wybór PANA do zarządu Międzynarodowego Forum Niezależnych Regulatorów Audytu (IFIAR) na kadencję 2025–2029. Było to ukoronowanie dotychczasowej działalności Agencji i jednocześnie ogromne wyróżnienie, potwierdzające, że działania PANA są doceniane na całym świecie. W ramach współpracy międzynarodowej przedstawiciele Agencji intensywnie działają na arenie europejskiej. Agencja rozwija także relacje z nadzorami z państw trzecich.

W 2025 r. – po raz pierwszy od momentu powstania PANA – liczba wpisów biegłych rewidentów do rejestru przewyższyła liczbę skreśleń. Stabilizuje się również liczba firm audytorskich. W kolejnych latach Agencja planuje skupić się – poza dalszym doskonaleniem procesów – na szerszym wykorzystaniu nowych technologii i zaangażowaniu w reformę systemu nadzoru audytowego na poziomie europejskim.

Niniejsze sprawozdanie pokazuje, że jesteśmy we właściwym miejscu, aby stawiać czoło zarówno tym wyzwaniom, które już znamy, jak i tym, które pojawiają się niezależnie od wcześniejszych prognoz.

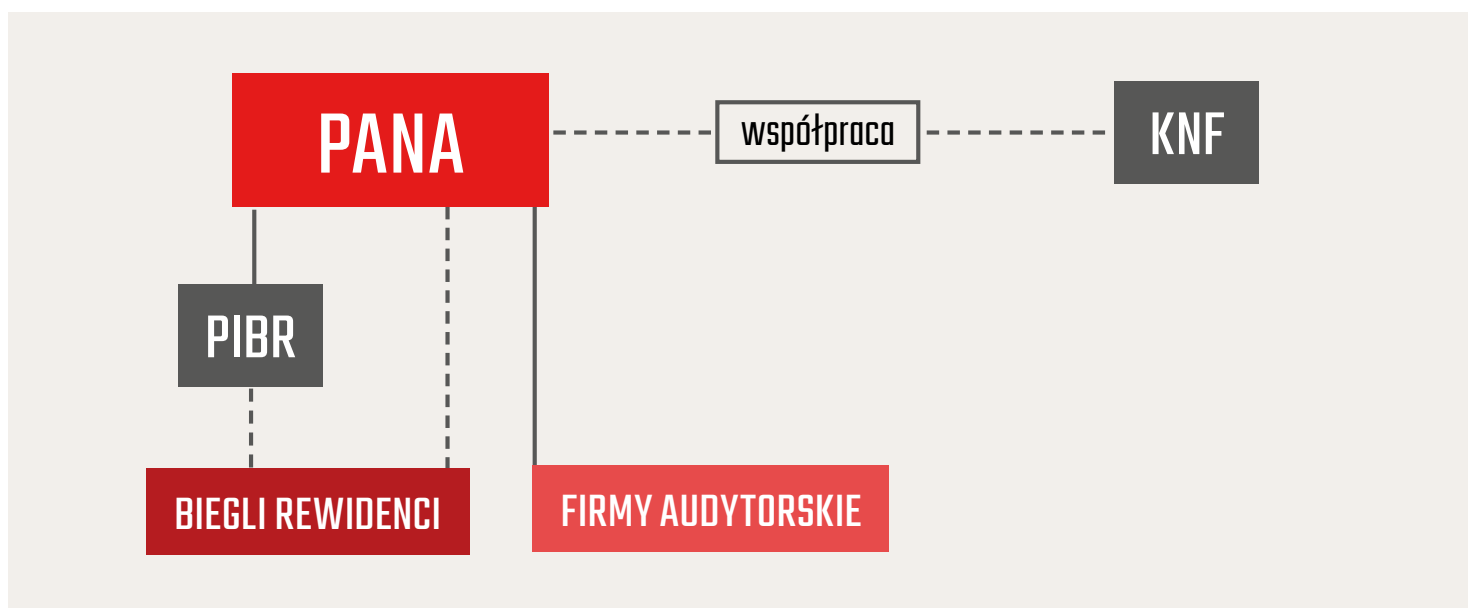
1. O PANA

Kim jesteśmy?

Jako państwowa osoba prawna sprawujemy nadzór publiczny nad biegłymi rewidentami, firmami audytorskimi działającymi w Polsce i nad samorządem zawodowym biegłych rewidentów (Polską Izbą Biegłych Rewidentów). Działamy na rzecz poprawy jakości badań sprawozdań

finansowych, co jest kluczowe dla bezpieczeństwa obrotu gospodarczego. Podejmujemy działania w interesie publicznym, to jest na rzecz wszystkich interesariuszy sprawozdań finansowych, między innymi inwestorów, w tym inwestorów indywidualnych.

■ PANA w systemie nadzoru nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi w Polsce

Co robimy?

W celu zapewnienia najwyższej jakości i rzetelności badań sprawozdań finansowych oraz usług atestacyjnych innych niż badanie ustawowe, a także usług pokrewnych:

- podejmujemy działania mające na celu prawidłowe funkcjonowanie rynku biegłych rewidentów i firm audytorskich;
- realizujemy inicjatywy mające na celu zapewnienie wła-

ściwego funkcjonowania systemów zapewnienia jakości;

- nadzorujemy Polską Izbę Biegłych Rewidentów, firmy audytorskie i biegłych rewidentów;
- przeprowadzamy kontrole w firmach audytorskich;
- prowadzimy postępowania administracyjne (wobec firm audytorskich) i dyscyplinarne (wobec biegłych rewidentów);

- rozpatrujemy zawiadomienia dotyczące podejrzenia naruszeń przepisów ustawy i krajowych standardów wykonywania zawodu;
- prowadzimy działania informacyjne i edukacyjne w zakresie rynku biegłych rewidentów i firm audytorskich;
- prowadzimy listę firm audytorskich;
- dokonujemy analiz rynku na podstawie posiadanych danych;
- współpracujemy z organami nadzoru z innych państw oraz z organizacjami zrzeszającymi zagraniczne organy nadzoru;
- opiniujemy projekty aktów prawnych dotyczące biegłych rewidentów i firm audytorskich;
- współpracujemy z Komisją Nadzoru Finansowego;
- wspieramy rozwój rynku biegłych rewidentów i firm audytorskich, jego konkurencyjność oraz innowacyjność.

Więcej informacji o działaniach organów PIBR oraz Komisji Egzaminacyjnej można znaleźć w:

- [Sprawozdaniu z działalności Krajowej Rady Biegłych Rewidentów za rok 2025](#)
- [Sprawozdaniu z działalności Krajowej Komisji Rewizyjnej za rok 2025](#)
- [Sprawozdaniu z działalności Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego za rok 2025](#)
- [Sprawozdaniu z działalności Krajowego Sądu Dyscyplinarnego za rok 2025](#)
- [Sprawozdaniu z działalności Komisji Egzaminacyjnej za rok 2025](#)

Informacje na temat wykonywania przez Komisję Nadzoru Finansowego i Urząd Komisji Nadzoru Finansowego zadań przewidzianych w ustawie o biegłych rewidentach znajdują się w [planie działań na rok 2025](#) oraz [sprawozdaniu z działalności](#).

Działamy:

- w interesie publicznym;
- w zakresie i przy użyciu narzędzi ściśle określonych w prawie;
- systemowo (długoterminowo) i doraźnie (reagując na pojawiające się zagrożenia) przy użyciu: prewencji, monitorowania, kontroli, stymulowania zmian (także ustawowych);
- jawnie i przejrzysto (przy zagwarantowaniu ochrony informacji objętych tajemnicą).

Dbamy o:

- edukację, dialog i komunikację ze wszystkimi stronami zainteresowanymi podnoszeniem wiarygodności sprawozdawczości finansowej oraz sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju, a także rewizji finansowej i atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju;
- tworzenie i komunikowanie transparentnych warunków działania dla wszystkich biegłych rewidentów i firm audytorskich.

Struktura

Organami Agencji są Prezes Agencji oraz Rada Agencji. Prezes Agencji wykonuje zadania Agencji, z wyłączeniem zadań zastrzeżonych przepisami ustawy dla Rady Agencji.

Druga kadencja Rady Agencji rozpoczęła się 1 stycznia 2024 r.

■ Skład Rady PANA Drugiej Kadencji

W 2025 r. Rada Agencji odbyła 12 protokołowanych posiedzeń oraz podjęła 60 uchwał.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. stan zatrudnienia w Agencji wynosił 118,95 etatów i 122 osoby.

2. Realizacja zadań wynikających z rocznego planu działania na 2025 rok

Zapewnienie najwyższej jakości i rzetelności badań sprawozdań finansowych oraz usług atestacyjnych innych niż badanie ustawowe i usług pokrewnych

- Prowadziliśmy kontrole planowe i doraźne, a ich wyniki raportowaliśmy w sposób bezzwłoczny i transparentny.
- Dokonailiśmy przeglądu i aktualizacji procedur kontroli.
- Przeprowadziliśmy kontrole tematyczne atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju.
- Usprawnialiśmy procesy prowadzenia postępowań administracyjnych i dyscyplinarnych.
- Rozpoczęliśmy opracowanie modelu wskaźników jakości audytu dla firm audytorskich badających sprawozdania finansowe jednostek zainteresowania publicznego.

Podjęmowanie działań edukacyjnych i komunikacyjnych oraz prowadzenie dialogu z interesariuszami w celu podwyższenia poziomu usług świadczonych przez firmy audytorskie

- Rozwijaliśmy współpracę i dialog z firmami audytorskimi i biegłymi rewidentami oraz innymi interesariuszami, m.in. poprzez:
 - spotkania z przedstawicielami firm audytorskich;
 - komunikowanie stanowisk nadzorczych w najważniejszych obszarach dla rynku biegłych rewidentów i firm audytorskich;
 - realizację porozumienia z Komisją Nadzoru Finansowego oraz rozwój współpracy z innymi organami nadzoru.
- Usprawnialiśmy komunikację Agencji, m.in. poprzez:
 - organizowanie i udział merytoryczny w wydarzeniach informacyjnych i edukacyjnych dotyczących rewizji finansowej oraz sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju;
 - publikację sprawozdania z monitorowania rynku;
 - publikację „Rocznika Audytu i Rachunkowości”.
- Zwiększyliśmy dostępność informacji o stwierdzonych naruszeniach i o rozstrzygnięciach sądów.

Informatyzacja obsługi firm audytorskich i pracy Agencji

- Rozwijaliśmy nasze systemy informatyczne (w szczególności STREFĘ).
- Przeprowadzaliśmy analizy dotyczące zastosowania nowych technologii w działalności Agencji.

Prowadzenie nadzoru publicznego nad działalnością PIBR-u

- Analizowaliśmy uchwały organów Polskiej Izby Biegłych Rewidentów na potrzeby ich zatwierdzenia przez Radę Agencji.
- Monitorowaliśmy wykorzystanie przez PIBR środków przekazywanych przez Agencję na realizację zadań z zakresu nadzoru publicznego.

Działania na rzecz rozwoju krajowych standardów wykonywania zawodu

- Wspieraliśmy rozwój krajowych standardów wykonywania zawodu, w szczególności standardu atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju poprzez:
 - przyjęcie w ustawowym terminie krajowego standardu atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju;
 - udział Agencji w wypracowaniu nowego brzmienia międzynarodowych standardów wykonywania zawodu i zasad etyki, w szczególności w podgrupach Komitetu Europejskich Organów Nadzoru Audytowego;
 - stałą i konstruktywną współpracę z PIBR w procesie przyjmowania krajowych standardów i zasad etyki;
 - promocję najlepszych praktyk, m.in. w formie publikacji sprawozdań z kontroli i stanowisk nadzorczych.

Rozwój zasobów i kompetencji Agencji

- Realizowaliśmy w szczególności poprzez:
 - specjalistyczne szkolenia i studia dla pracowników i kadry zarządzającej;
 - rekrutację nowych pracowników, w szczególności w obszarze kontrolerów;
 - zainicjowanie „Akademii kontrolera” oraz rozwijanie systemu wewnętrznych szkoleń;
 - rozwój audytu wewnętrznego.

Wzmocnienie pozycji Agencji na arenie międzynarodowej

- Rozwijaliśmy współpracę międzynarodową z Komitetem Europejskich Organów Nadzoru Audytowego, a także z organami nadzoru z innych państw Unii Europejskiej.
- Wymienialiśmy doświadczenia w ramach Międzynarodowego Forum Niezależnych Regulatorów Audytu.
- Prowadziliśmy dialog z Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) w celu wypracowania porozumienia nadzorczego.
- Podpisaliśmy porozumienie o współpracy z ukraińskim organem nadzoru nad audytem.

3. Działania kontrolne

Działania kontrolne są prowadzone w ramach systemu zapewniania jakości funkcjonowania firm audytorskich. W tym celu systematycznie prowadzimy analizę ryzyka oraz analizę częstotliwości kontroli w świetle wymogów ustawowych. Podczas prowadzonych kontroli weryfikujemy, czy systemy zarządzania jakością zostały

zaprojektowane zgodnie z krajowymi standardami kontroli jakości, a także na podstawie wybranych do sprawdzania akt badań sprawozdań finansowych (lub dokumentacji innych wykonanych zleceń) oceniamy, czy systemy te są w stanie zapewnić najwyższą jakość świadczonych usług.

3.1 Ustalenie obszarów największego ryzyka w działalności firm audytorskich

W 2025 r. Agencja przygotowała plan kontroli od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2026 r.

Plan kontroli powstał dzięki:

- stałemu gromadzeniu informacji dostępnych publicznie;
- analizie baz wewnętrznych PANA;
- współpracy z KNF i GPW w Warszawie SA;
- analizie sprawozdań rocznych sporządzanych przez firmy audytorskie.

W 2026 r. Agencja planuje przeprowadzić łącznie 190 kontroli (planowych oraz doraźnych) w firmach audytorskich z listy wytypowanych 210 firm audytorskich.

W przypadku zidentyfikowania ryzyka w trakcie roku 2026 Agencja będzie również prowadzić kontrole doraźne w firmach, które nie zostały wytypowane do kontroli. Spośród tych 190 kontroli 25 ma dotyczyć – zgodnie z planem – firm audytorskich badających JZP.

W związku z wdrożeniem dyrektywy CSR (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD) do polskiego prawa¹ zaplanowaliśmy i wykonaliśmy w 2025 r. kontrolę tematyczną w siedmiu firmach audytorskich, dotyczącą weryfikacji:

- ➔ przygotowania firm audytorskich do świadczenia usług atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju, przede wszystkim w zakresie dostosowania SZJ oraz przygotowania metodyki, zasobów technologicznych i ludzkich;

¹Ustawa z dnia 6 grudnia 2024 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2024, poz. 1863), która weszła w życie 1 stycznia 2025 r.

→ zgodności wykonanych usług atestacji SZR z wymogami Krajowego Standardu Usług Atestacji Sprawozdawczości Zrównoważonego Rozwoju 3002PL, głównie w obszarze przeprowadzonych procedur atestacji, a także ich zakresu w kontekście usługi atestacji o ograniczonej pewności.

W wyniku kontroli sformułowaliśmy rekomendacje i zalecenia. Nie stwierdziliśmy istotnych nieprawidłowości wśród firm audytorskich biorących udział w kontroli tematycznej.

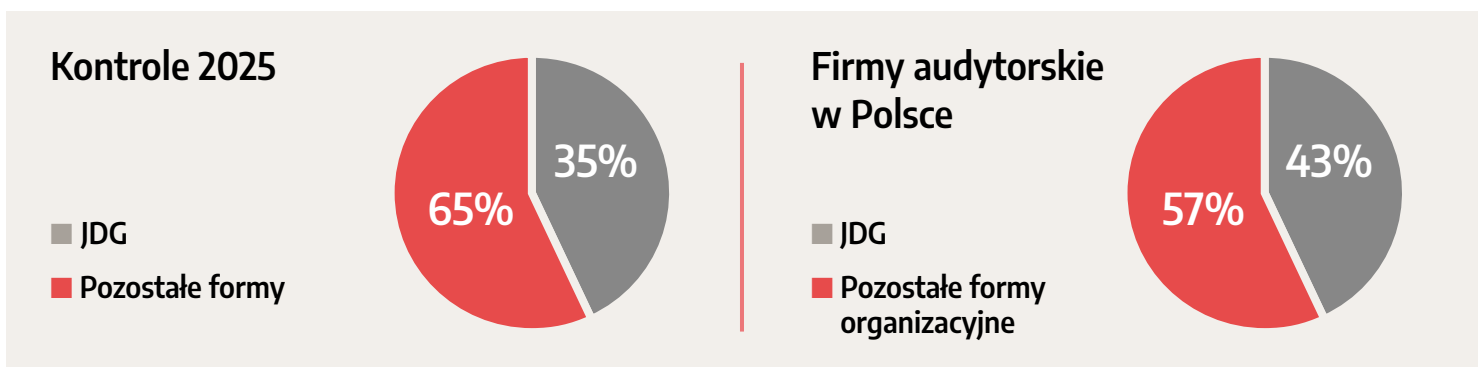
W 2026 r. Agencja będzie realizować kontrole planowe uwzględniające obowiązkowe atestacje raportowania sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju.

3.2 Kontrole w 2025 roku²

Realizacja planu kontroli 2025

	FA badające JZP			FA niebadające JZP			Wszystkie firmy		
	JDG	Pozostałe formy	Razem	JDG	Pozostałe formy	Razem	JDG	Pozostałe formy	Razem
Liczba kontroli	0	27	27	63	90	153	63	117	180
Liczba sprawdzonych dokumentacji w protokołach	0	87	87	64	120	184	64	207	271

Struktura kontrolowanych firm audytorskich a struktura rynku w Polsce

² Informacja dotyczy kontroli planowych i doraźnych zakończonych w 2025 r.

■ Struktura skontrolowanych dokumentacji

FA JZP						FA nie-JZP		
JZP			nie-JZP		nie-JZP New-Connect	nie-JZP New-Connect	nie-JZP	
jednostkowe	skonsolidowane	inne usługi	jednostkowe	skonsolidowane	jednostkowe skonsolidowane	jednostkowe skonsolidowane	jednostkowe	skonsolidowane
34	8	2	34	2	7	19	161	4
44			36		7	19	165	
87						184		
271								

W ramach realizacji planu kontroli w 2025 r. sprawdzono 271 akt (269 badań SF, 2 inne usługi), z czego:

- 87 akt usług (85 badań SF, 2 inne usługi) wykonanych przez FA badające JZP;
- 184 akta badań wykonanych przez FA niebadające JZP.

W zakresie kontroli przeprowadzonych w 2025 r. można wyszczególnić następujące praktyki, mające na celu doskonalenie jakości audytu w Polsce:

1. Dalszy rozwój procedur kontroli

W 2025 r. Departament Kontroli dwukrotnie zaktualizował procedury kontroli:

- pierwsza aktualizacja została dokonana uchwałą Rady Agencji nr 8/II/2025 z dnia 28 stycznia 2025 r. w sprawie Polityk i procedur zarządzania systemem kontroli i procedur prowadzenia kontroli Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego i dotyczyła dostosowania procedur kontroli do zmienionego po wdrożeniu dyrektywy CSR porządku prawnego;
- druga aktualizacja została dokonana uchwałą nr 34/II/2025 Rady Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego z dnia 11 lipca 2025 r. Zmieniony został proces oceny realizacji zaleceń z poprzedniej kontroli PANA, który obecnie wykonywany jest poza trybem kontroli planowych, oraz zoptymalizowane zostały załączniki dotyczące testowania systemu zarządzania jakością w firmach audytorskich. Uchwała dostosowała również procedury kontroli do zmian wprowadzonych Ustawą o zmianie niektórych ustaw w celu deregulacji prawa gospodarczego i administracyjnego oraz doskonalenia zasad opracowywania prawa gospodarczego (Dz.U. z 2025 r. poz. 769) w zakresie czasu trwania kontroli u mikroprzedsiębiorców, który został skrócony z 12 do sześciu dni roboczych.

Należy zwrócić uwagę, że tak znaczące skrócenie czasu kontroli u mikroprzedsiębiorców powoduje konieczność wykonania tego samego zakresu kontroli w krótszym czasie, co przekłada się na większą intensywność kontroli zarówno po stronie Agencji, jak i firmy audytorskiej.

2. Koncentracja na ryzykach

W planie kontroli zostały uwzględnione badania podmiotów o szczególnym znaczeniu i ryzyku. Ponadto skoncentrowaliśmy się na kontrolach w odniesieniu do badań, co do których Agencja powzięła informacje o możliwych nieprawidłowościach, a także badań dużych podmiotów (niekoniecznie będących JZP).

3. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi

W protokołach kontroli formułujemy szczegółowe uwagi dotyczące prawidłowości procedur wykonywanych przez biegłych rewidentów. PANA uczestniczy w raportowaniu do KEONA i IFIAR naruszeń (uznanych za istotne wedle określonych definicji) z protokołów kontroli wykonanych w największych sieciowych firmach audytorskich. Dzięki efektowi „sprężenia zwrotnego” globalne sieci audytorskie działające w Polsce doskonalą swoje procedury badania i systemy zarządzania jakością.

Ponadto uczestniczyliśmy w konferencjach oraz spotkaniach, również z biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi, prezentując między innymi informacje dotyczące problemów zidentyfikowanych w przeprowadzonych kontrolach. Merytoryczne aspekty wykonywania zawodu biegłego rewidenta omawialiśmy również podczas spotkań skierowanych do osób zainteresowanych pracą audytorską (w tym kandydatów na biegłych rewidentów uczestniczących w postępowaniu kwalifikacyjnym).

3.3 Zbiorcza informacja o ustaleniach i wnioskach z przeprowadzonych kontroli w firmach audytorskich

Główne nieprawidłowości w odniesieniu do funkcjonowania systemu zarządzania jakością to:

- niewłaściwe opracowanie, wdrożenie oraz działanie systemu zarządzania jakością poprzez nieuwzględnienie wymogów wynikających z krajowych standardów jakości oraz ustawy o biegłych rewidentach, w tym przede wszystkim w zakresie identyfikacji i oszacowania ryzyk jakości oraz zaprojektowania, wdrożenia i stosowania właściwej reakcji na te ryzyka (głównie w obszarach:
- wymogów etycznych, akceptacji i kontynuacji zlecenia, zasobów i wykonywania zleceń);
- niedostosowanie systemów zarządzania jakością do wielkości i rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej oraz charakteru i okoliczności zleceń wykonywanych przez firmę;

- niewłaściwe opracowanie, wdrożenie oraz działanie systemu zarządzania jakością w obszarze kontroli jakości, w tym w szczególności: brak lub nieprawidłowe opracowanie kryteriów do objęcia zleceń kontrolą jakości, brak objęcia kontrolą jakości zleceń, dla których kontrola jakości jest wymagana przepisami prawa lub zapisami systemu zarządzania jakością, oraz brak skuteczności przeprowadzanych kontroli jakości;
- brak lub niewłaściwe przeprowadzenie monitoringu systemu zarządzania jakością, w tym również nieprawidłowości w zakresie inspekcji zamkniętych akt zleceń badania sprawozdań finansowych;
- brak lub niewłaściwie przeprowadzana coroczna ocena systemu zarządzania jakością;
- brak lub nieprawidłowe zaprojektowanie, wdrożenie oraz stosowanie polityk, procedur i różnych rozwiązań organizacyjnych powiązanych z systemem zarządzania jakością;
- nieprawidłowości związane z dokumentacją systemu zarządzania jakością, w tym w szczególności z brakiem posiadanych dowodów zaprojektowania, wdrożenia i działania określonych reakcji na zidentyfikowane ryzyka.

W odniesieniu do dokumentacji badania sprawozdań finansowych najczęstszymi problemami są:

- nieprawidłowe oszacowanie ryzyka istotnego zniekształcenia na poziomie sprawozdania finansowego i w odniesieniu do stwierdzeń dla grup transakcji, sald kont i ujawnień, w tym również brak przeprowadzenia wymaganych procedur w zakresie zrozumienia jednostki oraz jej kontroli wewnętrznej;
- błędne wyznaczanie znaczących ryzyk, nieuprawnione założenia o braku ryzyka oszustwa w kontekście ujmowania przychodów oraz ryzyka obejścia kontroli wewnętrznej przez kierownictwo podmiotu badanego, brak wykonania obligatoryjnych procedur badania w reakcji na ryzyko obejścia kontroli wewnętrznej przez kierownictwo i związany z powyższym brak zawodowego sceptycyzmu;
- nieprawidłowe zaprojektowanie oraz przeprowadzenie lub brak zaprojektowania i przeprowadzenia procedur wiarygodności dla każdej istotnej grupy transakcji, salda konta oraz ujawnienia, w tym także nieodpowiedni dobór pozycji do testowania szczegółowego, co skutkowało brakiem zgromadzenia wystarczających i odpowiednich dowodów badania dla istotnych grup transakcji, sald kont oraz ujawnień;
- brak zaprojektowania i przeprowadzenia procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach w celu uzyskania wystarczających i odpowiednich dowodów badania, co skutkowało brakiem uzasadnienia dla opinii przedstawionej w wydanym sprawozdaniu z badania;
- brak przeprowadzenia procedur badania w celu uwiarygodnienia informacji przygotowanych przez badaną jednostkę;
- brak przeprowadzenia wymaganych procedur badania w przypadku wystąpienia zdarzeń i okoliczności mogących wpływać na istnienie znaczącej niepewności w zakresie kontynuacji działalności;
- dokumentowanie procedur badania w sposób uniemożliwiający biegłemu rewidentowi niebiorącemu udziału w badaniu prześledzenie jego przebiegu i znalezienie uzasadnienia dla opinii wyrażonej w sprawozdaniu z badania;
- brak lub nieprawidłowa weryfikacja wszystkich istotnych elementów badanego sprawozdania finansowego, w tym brak wykonania procedur w celu ustalenia, czy informacje przedstawione w sprawozdaniu finansowym są kompletne, stosowne, wiarygodne, porównywalne i zrozumiałe oraz czy ogólna prezentacja sprawozdania finansowego jest zgodna z mającymi zastosowanie ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej;
- nieprawidłowości w badaniu szacunków księgowych, w szczególności brak lub nieprawidłowe przeprowadzenie procedur związanych z ustaleniem racjonalności szacunku, w tym weryfikacji metod, danych i założeń przyjętych do kalkulacji szacunku;
- brak wykonania wymaganych procedur badania związanych z komunikacją z osobami sprawującymi nadzór w badanych jednostkach;

- brak identyfikacji i zgromadzenia zniekształceń innych niż błędy i brak ich zakomunikowania kierownictwu badanej jednostki;
- brak lub nieprawidłowe wykonanie procedur badania w zakresie zdarzeń późniejszych;
- niepoprawne udokumentowanie wymogów niezależności;
- w odniesieniu do badań skonsolidowanych sprawozdań finansowych: brak wykonanych procedur badania w zakresie oceny odpowiedności, kompletności i dokładności korekt i przeklasyfikowań konsolidacyjnych oraz brak wykonanych procedur w celu oceny wystarczalności i odpowiedności prac wykonanych przez biegłych rewidentów znaczących części grupy.
- wystarczalności i odpowiedności pozyskanych dowodów badania, w tym wykonanych i udokumentowanych przez KBR procedur w zakresie badania przychodów z tytułu odsetek, należności od sektora niefinansowego, ujawnień w rachunku przepływów pieniężnych, nieprawidłowości ujawnień zawartych w sprawozdaniu finansowym;
- niewłaściwego przeprowadzenia kontroli jakości zlecenia.

W przypadku banków sporządzających sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF uchybienia dotyczyły kompletności i prawidłowości ujawnień.

W przypadku dokumentacji badania sprawozdań finansowych banków stwierdzono istotne nieprawidłowości przy weryfikacji dokumentacji badania podmiotów prowadzących księgi rachunkowe zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości.

Uchybienia dotyczyły głównie:

- sposobu ustalania poziomów istotności (stosowanie zbyt wysokich poziomów odsetków dla wybranych wzorców, co powodowało zbyt wysokie poziomy przyjętej istotności);

Warto również wspomnieć o **wnioskach z kontroli tematycznej** dotyczącej oceny przygotowania firm audytorskich do świadczenia usług atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju, przede wszystkim w zakresie dostosowania systemów zarządzania jakością oraz przygotowania metodyki, zasobów technologicznych i ludzkich oraz oceny zgodności wykonanych usług atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju z wymogami Krajowego Standardu Usług Atestacji Sprawozdawczości Zrównoważonego Rozwoju 3002PL.

Rekomendacje z kontroli tematycznej dotyczącej atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju dotyczyły:

1. oświadczenia o niezależności – składania oświadczeń z podpisem własnoręcznym lub kwalifikowanym podpisem elektronicznym;
2. aktualizacji wzorów umów na przeprowadzenie atestacji zgodnie z wymogami KSUA 3002PL oraz wszczynania prac atestacyjnych po zawarciu umowy;
3. dokumentowania oceny w zakresie kryteriów dotyczących ujawnień specyficznych, niewynikających z ESRS;
4. w zakresie procedur oszacowania ryzyka – przeprowadzania procedur oszacowania ryzyka zgodnie z wymogami § 52–57 KSUA 3002PL;
5. w zakresie ustalania istotności – przyjmowania odsetka istotności ogólnej na konkretnym poziomie liczbowym zamiast w postaci przedziału oraz określania istotności odrębnie dla danego ujawnienia/grupy ujawnień;

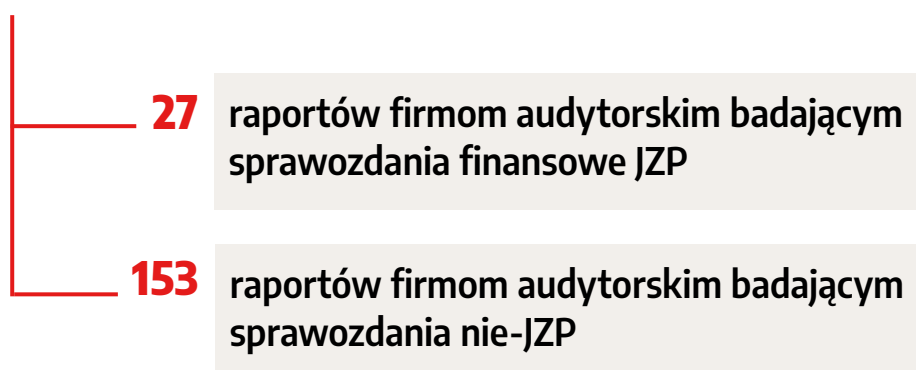
6. w obszarze identyfikacji oszustw i niezgodności z prawem – uwzględniania kwestii specyficznych dla sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju oraz kierowanie zapytań do zespołów ESG i osób sporządzających SZR;
7. w zakresie reakcji na ryzyko – stosowania procedur zapoznania się z treścią polityk i regulaminów, zwiększenia wykorzystania procedur analitycznych, proporcjonalnego zastosowania procedur wiarygodności;
8. w zakresie późniejszych zdarzeń – dostosowania procedur do specyfiki zagadnień zrównoważonego rozwoju;
9. w zakresie wykorzystania procedur z badania sprawozdania finansowego – dokumentowania zgodnie z wymogami § 200 KSUA 3002PL;
10. dokumentowania zgodnie z wymogami § 105 oraz § 113 KSUA 3002PL, załączania listy nieskorygowanych zniekształceń do oświadczeń składanych przez kierownika;
11. kontroli jakości zlecenia w zakresie analizy i oceny wystarczalności i adekwatności stosowanych kryteriów objęcia kontrolą jakości zleceń atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju.

3.4 Monitoring wykonania zaleceń pokontrolnych

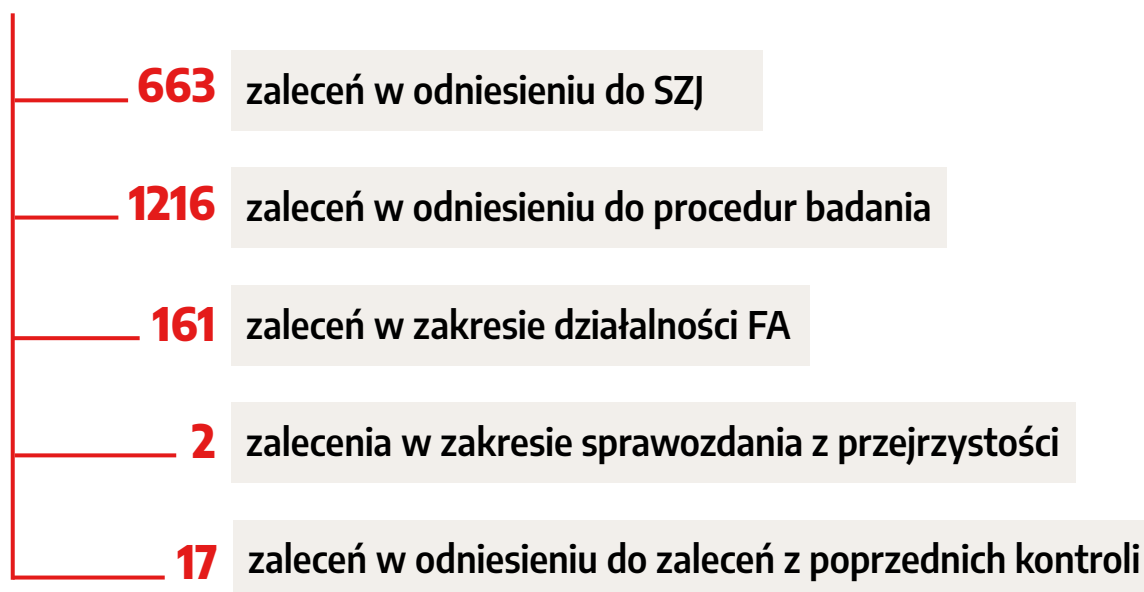
W lipcu 2025 r. zmieniono procedury kontroli. Dotychczas podczas kontroli planowych weryfikowana była realizacja zaleceń z poprzednich kontroli. Po zmianie ich wykonanie jest weryfikowane w trybie pozakontrolnym,

po upływie terminu na realizację zaleceń wskazanego w raporcie z kontroli. W przypadku braku realizacji zaleceń wszczynane jest postępowanie administracyjne w związku z art. 182 ust. 1 pkt 27 Ustawy.

- W 2025 roku przekazaliśmy łącznie firmom audytorskim **180** raportów z kontroli, w tym:

- W przekazanych raportach wydaliśmy **2059** zaleceń pokontrolnych, z czego:

4. Postępowania administracyjne i dochodzenia dyscyplinarne

W celu zwiększenia sprawności i efektywności postępowań w 2025 r. wprowadzone zostały zasady ustalania istotności stwierdzonych naruszeń. W tym celu dokonano m.in. analizy potrzeb, regulacji i zgodności prawnej możliwych do wy-

korzystania narzędzi. Ponadto kompetencje wybranych pracowników z zespołu postępowań administracyjnych i dyscyplinarnych zostały wzmocnione w obszarze atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju.

4.1 Postępowania administracyjne wobec firm audytorskich

Zarówno postępowania administracyjne pokontrolne, jak i pozostałe postępowania administracyjne były prowadzone w związku z naruszeniami, które zostały wskazane w art. 182 ust. 1 Ustawy. Postępowania pokontrolne zazwyczaj dotyczą od kilku do kilkunastu naruszeń, których dopuściła się firma audytorska. Sporadycznie

zdarza się, że pokontrolne postępowanie administracyjne dotyczy tylko jednego naruszenia. Postępowania pokontrolne charakteryzują się obszernym i wielowątkowym materiałem dowodowym, wymagającym poświęcenia dłuższego czasu na analizę, a także na rozpatrywanie wniosków dowodowych stron.

Agencja w administracyjnym postępowaniu pokontrolnym prowadzonym z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przeprowadziła mediację.

Prowadzone są także postępowania w zakresie naruszeń dotyczących m.in.: niewnoszenia przez firmy audytorskie

opłat z tytułu nadzoru lub nieprzekazywania formularza jej rozliczenia, nieskładania sprawozdań rocznych lub ich niewłaściwego sporządzania, niepublikowania sprawozdania z przejrzystości oraz nieinformowania Agencji o jego publikacji.

■ Liczba postępowań administracyjnych wszczętych w 2025 roku w sprawie nałożenia na firmy audytorskie kary administracyjnej i innych postępowań administracyjnych dotyczących firm audytorskich

161 postępowań administracyjnych (pokontrolnych) w zakresie nałożenia kary administracyjnej dotyczącej nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli przeprowadzanych w firmach audytorskich, z czego:

123 postępowania wszczęte w I instancji

33 postępowania prowadzone na podstawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (postępowanie pokontrolne w I instancji)

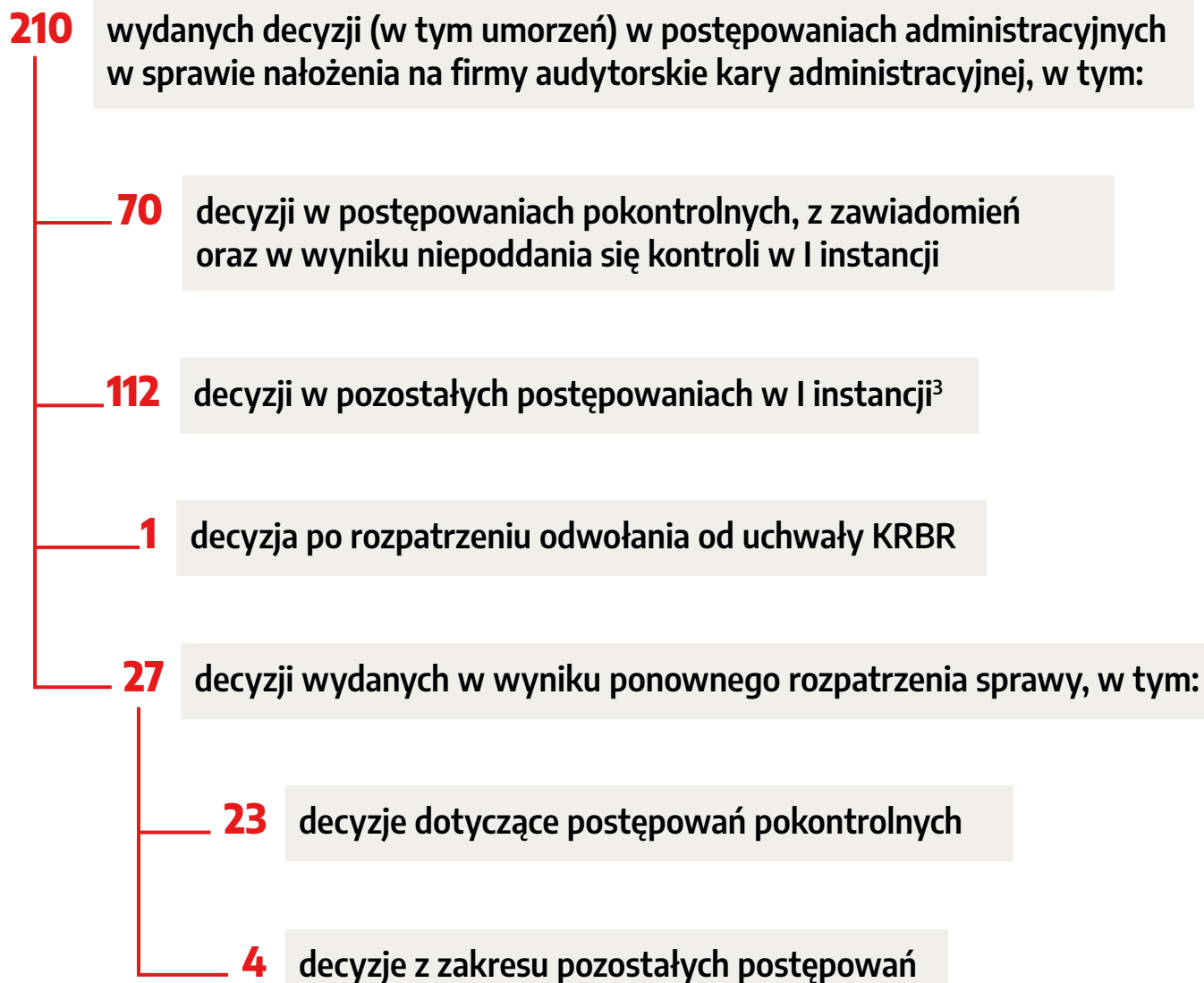
5 postępowań w sprawie skreślenia firmy audytorskiej w wyniku niepoddania się kontroli

127 postępowań administracyjnych (pozostałych), z czego:

121 postępowań w I instancji

6 postępowań prowadzonych na podstawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (pozostałe w II instancji)

■ Liczba wydanych decyzji (w tym umorzeń) w postępowaniach administracyjnych w sprawie nałożenia na firmy audytorskie kary administracyjnej

³ Więcej o karach na stronach internetowych PANA oraz PIBR.

■ Decyzje, które uzyskały walor ostateczności w 2025 roku

Dotyczą postępowań pokontrolnych, postępowań wszczętych w wyniku zawiadomień i niepoddania się kontroli oraz pozostałych postępowań.

12 upomnień, z czego:

7 pokontrolnych

5 pozostałych

92 kary pieniężne, z czego:

30 pokontrolnych

62 pozostałych

6 skreśleń w związku z niepoddaniem się kontroli

20 decyzji o odstąpieniu od wymierzenia kary, z czego:

1 pokontrolna

19 pozostałych

Decyzjami ostatecznymi Agencja nałożyła kary pieniężne w kwocie **5 822 885 zł**

Wpływy z tytułu administracyjnych kar pieniężnych przekazywane są przez Agencję do budżetu państwa,

a w niektórych przypadkach do Funduszu Edukacji Finansowej.

■ Podanie do publicznej wiadomości informacji o decyzjach w 2025 roku

Agencja podawała informacje o prawomocnych karach administracyjnych w wykazie kar, który zawiera także dodatkowe informacje m.in. o nakazie podania do publicznej wiadomości o popełnionym naruszeniu oraz wskazanie, czy sprawozdanie z badania spełnia wymogi, o których mowa w art. 83–86 Ustawy oraz art. 10 rozporządzenia

nr 537/2014 – w przypadku badania jednostek zainteresowania publicznego.

Dzięki zmianie sposobu prezentacji kar została zwiększona przejrzystość i dostępność informacji o stwierdzonych naruszeniach.

■ Liczba postępowań sędowoadministracyjnych trwających i zakończonych w 2025 roku z udziałem Agencji w wyniku skarg na decyzje KNA i decyzje Agencji

48 postępowań sędowoadministracyjnych, w tym:

19 postępowań przed Naczelnym Sądem Administracyjnym

29 postępowań przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Warszawie

■ Orzeczenia sądów wydane w postępowaniach sędowoadministracyjnych w 2025 roku

2 wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego – jeden oddalający skargę kasacyjną firmy audytorskiej i drugi uchylający wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie wraz z decyzją Agencji i poprzedzającą ją decyzją Krajowej Rady Biegłych Rewidentów ws. odmowy wpisu do rejestru biegłych rewidentów

14 wyroków Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w tym:

10 wyroków WSA nieprawomocnych

4 prawomocne

4.2 Postępowania dyscyplinarne wobec biegłych rewidentów

Prowadzimy postępowania dyscyplinarne wobec biegłych rewidentów w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych przez biegłego rewidenta przy wykony-

waniu usług atestacyjnych lub usług pokrewnych zgodnie z krajowymi standardami wykonywania zawodu.

■ Liczba postępowań dyscyplinarnych wobec biegłych rewidentów prowadzonych przez Agencję w 2025 roku

434 dochodzenia dyscyplinarne w 2025 roku, w tym:

96 postępowań wszczętych w 2025 roku

338 spraw kontynuowanych z lat poprzednich

■ Liczba zakończonych postępowań dyscyplinarnych wobec biegłych rewidentów prowadzonych przez Agencję w 2025 roku

116 zakończonych postępowań dyscyplinarnych, z czego:

47 poprzez umorzenie postępowania

PONADTO:

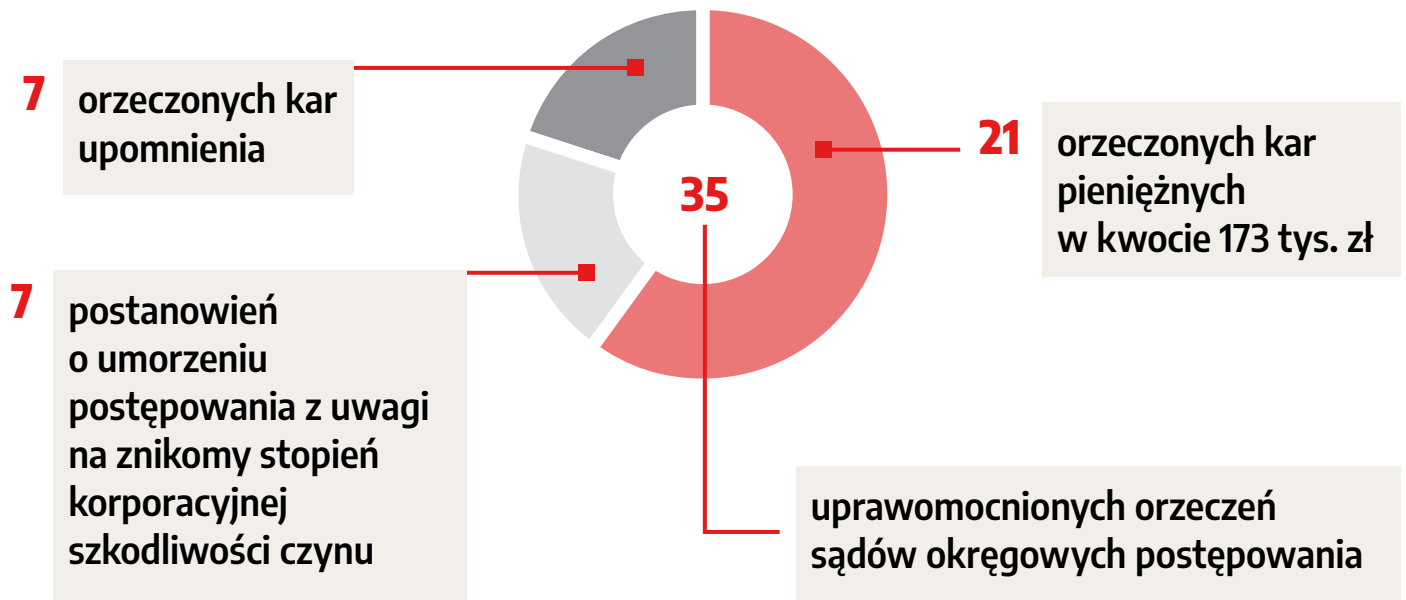
35 wniosków skierowanych do sądu o dobrowolne poddanie się karze

25 wniosków skierowanych do sądu o ukaranie

28 postanowień o odmowie wszczęcia postępowania

2 sprawy połączone z innymi postępowaniami dyscyplinarnymi

■ Liczba uprawomocnionych orzeczeń w 2025 roku w postępowaniach dyscyplinarnych zakończonych wobec biegłych rewidentów, w których Agencja występowała jako oskarżyciel:

■ Zawiadomienia Agencji w 2025 roku:

- 5 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do Prokuratury
- 3 zawiadomienia do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego
- 1 zawiadomienie do Generalnego Inspektora Informacji Finansowej

5. Inne działania nadzorcze

5.1 Lista firm audytorskich

Prowadzenie listy firm audytorskich pozwala na zweryfikowanie wiarygodności podmiotu dokonującego badania sprawozdania finansowego. Jej tworzenie ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa obrotu gospodarczego

i jego transparentność oraz zapewnienie interesariuszom sprawozdań finansowych informacji dotyczących firm audytorskich i współpracujących z nimi biegłych rewidentów.

Na 31 grudnia 2025 r. na liście firm audytorskich prowadzonej przez PANA było zarejestrowanych **1165** firm audytorskich

W 2025 r. **32** firmy audytorskie zostały wpisane na listę

60 firm audytorskich zostało skreślonych z listy, w tym:

25 firm na wniosek

17 firm w związku z zaprzestaniem spełniania wymogów art. 46 Ustawy (tzw. z urzędu)

2 firmy czynnością materialno-techniczną, w związku z ustaniem bytu prawnego

9 firm czynnością materialno-techniczną w związku z art. 18 ust. 5 Ustawy (na podstawie uchwał o skreśleniu biegłego rewidenta z rejestru prowadzącego firmę audytorską w formie jednoosobowej działalności gospodarczej)

7 firm audytorskich na podstawie decyzji ostatecznych w 2025 r. w związku z art. 61 ust. 1 pkt 3 Ustawy

Liczba wpisów w roku 2025 była równa liczbie wpisów w 2024 oraz odpowiadała średniej rocznej od początku funkcjonowania Agencji.

Liczba skreśleń w roku 2025 w porównaniu z rokiem 2024 zmniejszyła się o 17 proc.

Największy spadek odnotowano w przypadku skreśleń czynnością materialno-techniczną, w związku z art. 18 ust. 5 Ustawy (na skutek skreślenia biegłego rewidenta z rejestru) oraz w związku z wykreśleniem z KRS lub CEIDG (ustanie bytu prawnego).

Liczba skreślonych na wniosek wzrosła o 12 proc. w porównaniu z rokiem poprzednim.

W 2025 r. do Agencji wpłynęło 812 wniosków od firm audytorskich o aktualizację danych na liście. W porównaniu z 2024 r. liczba wniosków o aktualizację danych na liście zmniejszyła się o 8,24 proc. Zakres zmian na liście firm audytorskich dotyczył głównie: danych o biegłych

rewidentach, podmiotach powiązanych, wspólnikach i udziałowcach oraz członkostwie w sieci.

W celu poprawy jakości składanych wniosków o aktualizację danych:

- wysyłaliśmy przypomnienia i komunikaty do firm audytorskich w sprawie obowiązku aktualizacji danych;
- aktualizowaliśmy funkcjonalność umożliwiającą pobranie edytowalnego wzoru Oświadczenia o zgodności danych ze stanem faktycznym i prawnym;
- aktualizowaliśmy wzór wniosku o zmianę danych z uwzględnieniem różnych form organizacyjno-prawnych firm audytorskich.

W 2025 r. do Agencji wpłynął jeden wniosek o zmianę danych od jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego. Wszystkie przekazane informacje zostały zweryfikowane i zaktualizowane na liście.

5.2 System STREFA

W elektronicznym Systemie Rejestracji i Ewidencji Firm Audytorskich (STREFA) w 2025 r.:

- dodaliśmy nowe funkcjonalności i wprowadziliśmy zmiany ułatwiające korzystanie z systemu;
- rozszerzyliśmy zakres generowanych raportów wewnętrznych oraz poprawiliśmy ich jakość;
- kontynuowaliśmy wprowadzanie nowych funkcjonalności związanych z atestacją sprawozdawczości

zrównoważonego rozwoju;

- dostosowaliśmy formularze sprawozdawcze do nowych wymagań regulacyjnych;
- w wyniku deregulacji odstąpiliśmy od konieczności podawania przez firmy audytorskie części informacji;
- przeprowadziliśmy audyt wewnętrzny i zewnętrzny systemu STREFA oraz testy bezpieczeństwa.

Na początku grudnia 2025 r. udostępniliśmy nowe formularze sprawozdawcze w systemie STREFA i na stronie internetowej Agencji. Dzięki temu umożliwiliśmy firmom audytorskim wypełnianie formularzy jeszcze przed zakończeniem roku sprawozdawczego.

Na początku 2025 r. przeprowadziliśmy wśród firm audytorskich ankietę satysfakcji korzystania z systemu teleinformatycznego STREFA. W ankiecie firmy audytorskie wysoko oceniły funkcjonowanie i korzystanie z systemu STREFA, w tym rozwiązania oraz narzędzia istotnie ułatwiające i przyspieszające realizację obowiązków

ustawowych, a także komunikację z PANA. Wyniki ankiety pozwolą nam udoskonalać ten system w kolejnych latach. Podobnie jak w poprzednich latach, wykorzystywaliśmy STREFĘ do przekazywania firmom audytorskim bieżących informacji oraz wysyłania do nich komunikatów i powiadomień.

5.3

Krajowe standardy wykonywania zawodu, krajowe standardy kontroli jakości i zasady etyki zawodowej biegłych rewidentów

Ustanawianie krajowych standardów wykonywania zawodu, krajowych standardów kontroli jakości i zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów to ustawowe zadanie PIBR, wykonywane w ramach nadzoru publicznego. Rolą Agencji jest monitorowanie realizacji tego zadania w ramach kompetencji nadzorczych. Odbywa się to przede wszystkim poprzez zatwierdzanie uchwał organów PIBR przez Radę Agencji.

Na początku 2025 r. KRBR przyjęła uchwałę nr 854/20a/2025 w sprawie ustanowienia krajowego standardu usług atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju. Rada Agencji zatwierdziła ją 28 stycznia 2025 r. uchwałą nr 3/II/2025 Rady Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego.

W 2025 r. KRBR prowadziła prace nad uaktualnieniem brzmienia i poprawą jakości tłumaczenia krajowych standardów badania. W ramach współpracy z przedstawicielami KRBR, konsultacji i roboczych spotkań Agencja zgłaszała uwagi do brzmienia projektów uaktualnianych standardów badania. W grudniu 2025 r. Rada Agencji otrzymała do zatwierdzenia uchwałę KRBR nr 1626/33a/2025 w sprawie ustanawiania krajowych standardów badania, którą po rozpatrzeniu przyjęła na posiedzeniu w kolejnym roku kalendarzowym.

W 2025 r. KRBR prowadziła także prace w zakresie uaktualnienia zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów, w tym konsultacje robocze z Agencją. Do końca 2025 r. nie przedłożono jednak uchwały KRBR ustanawiającej zmienione zasady.

W zakresie zatwierdzania uchwał KRBR dotyczących przyjmowania krajowych standardów wykonywania zawodu w 2025 roku Rada Agencji:

- podjęła uchwałę nr 3/II/2025 z dnia 28 stycznia 2025 r. w sprawie zatwierdzenia uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów nr 854/20a/2025 z dnia 23 stycznia 2025 r. w sprawie ustanowienia krajowego standardu usług atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju;
- zapoznawała się z harmonogramem i wykonaniem planowanych prac KRBR związanych z przyjmowaniem standardów wykonywania zawodu, w tym kontroli jakości oraz etyki zawodowej biegłych rewidentów.

5.4

Obligatoryjne doskonalenie zawodowe biegłych rewidentów

Priorytety PANA w ramach sprawowanego nadzoru nad PIBR w obszarze obligatoryjnego doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów w 2025 r. były

skoncentrowane na aktualizacji zakresu merytorycznego o sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju i jej atestację.

W zakresie zatwierdzania uchwał KRBR dotyczących obligatoryjnego doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów Rada Agencji podjęła w 2025 roku następujące uchwały:

- uchwała nr 4/II/2025 z 28 stycznia 2025 r. w sprawie zatwierdzenia uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów nr 853/20a/2025 z 22 stycznia 2025 r. w sprawie zakresu tematycznego oraz minimalnej liczby godzin szkolenia w zakresie atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju w ramach obligatoryjnego doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów;
- uchwała nr 5/II/2025 z 28 stycznia 2025 r. w sprawie zatwierdzenia uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów nr 748/19/2024 z 19 listopada 2024 r. w sprawie określenia wysokości opłaty za rozpatrzenie wniosku o wpis do wykazu jednostek uprawnionych;
- uchwała nr 24/II/2025 z 20 maja 2025 r. w sprawie zatwierdzenia uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów nr 1075/23/2025 z 25 marca 2025 r. w sprawie zakresu tematycznego obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów w 2026 r.;
- uchwała nr 30/II/2025 z 24 czerwca 2025 r. w sprawie zatwierdzenia uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów nr 1132/24/2025 z 15 kwietnia 2025 r. w sprawie zmiany zakresu tematycznego obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów w 2025 r.

5.5

Uchwały KRBR

W 2025 r. analizowaliśmy uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów w zakresie wpisów i skreśleń biegłych rewidentów oraz weryfikowaliśmy dokumentację sta-

nowiącą podstawę podjęcia przez ten organ uchwał dotyczących wpisu biegłych rewidentów do rejestru.

Zweryfikowaliśmy 170 akt dokumentacji dotyczącej wpisu do rejestru biegłych rewidentów i przeanalizowaliśmy 152 uchwały skutkujące skreśleniem z rejestru biegłych rewidentów.

Pierwszy raz od początku powstania Agencji liczba uchwał w sprawie wpisów do rejestru biegłych rewidentów przewyższyła liczbę skreśleń.

Agencja brała udział w spotkaniu zorganizowanym przez Ministerstwo Finansów przy udziale przedstawicieli Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, którego celem była identyfikacja możliwych działań wspierających zainteresowanie zawodem biegłego rewidenta.

Zgłosiliśmy również uwagi do projektu rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie postępowania kwalifikacyjnego na biegłych rewidentów oraz ubiegania się o uprawnienie do atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju.

5.6 Projekt pilotażowy nadawania wskaźników jakości audytu (AQI)

W 2025 r. rozpoczęliśmy opracowanie modelu wskaźników jakości audytu (ang. Audit Quality Indicators – AQI) dla firm audytorskich badających sprawozdania finansowe jednostek zainteresowania publicznego. Podstawą dla modelu były informacje uzyskane od firm audytorskich oraz koncepcje wdrożone przez europejskie organy nadzoru. Celem projektu jest podnoszenie jakości usług świadczonych przez firmy audytorskie badające sprawozdania finansowe JZP oraz zwiększenie ich transparentności.

Do udziału w projekcie pilotażowym zaprosiliśmy siedem firm audytorskich, wybranych według kryterium wielkości przychodu największych sieci firm audytorskich badających sprawozdania finansowe JZP.

W październiku 2025 r. firmy audytorskie biorące udział w projekcie przekazały wymagane dane. W listopadzie i grudniu 2025 r. na indywidualnych spotkaniach omówiliśmy je i jeśli było to konieczne, uzyskaliśmy ich uzupełnienie. Projekt jest kontynuowany w 2026 r.

6. Współpraca międzynarodowa

■ Współpraca międzynarodowa PANA

członkostwo w IFIAR

członkostwo w KEONA

relacje dwustronne z zagranicznymi organami nadzoru publicznego

6.1 IFIAR

Jesteśmy członkiem [Międzynarodowego Forum Niezależnych Regulatorów Audytu \(IFIAR\)](#) od kwietnia 2020 r.

W kwietniu 2025 r. zostaliśmy wybrani do zarządu organizacji na kadencję 2025–2029.

” To wielkie wyróżnienie dla Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego i jednocześnie wyraz uznania za nasze dotychczasowe zaangażowanie. Otwierają się przed nami nowe możliwości zarówno w sferze wymiany doświadczeń z biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi z całego świata, jak i współtworzenia globalnych ram prawnych wykonywania zawodu. Zależy nam, aby polski punkt widzenia i nasze postulaty znalazły odzwierciedlenie na forum międzynarodowym, a nasze zaangażowanie przyczyniło się do lepszej współpracy organów nadzoru.

Jacek Gdański, prezes PANA

W 2025 r. przedstawiciele Agencji uczestniczyli w dorocznym posiedzeniu plenarnym IFIAR, warsztatach na temat kontroli i dochodzeń, spotkaniach z przedstawicielami sześciu największych światowych sieci firm audytorskich, a także w pracach grupy roboczej ds. inwestorów i innych interesariuszy oraz grupy zadaniowej ds. atestacji zrównoważonego rozwoju.

Współpraca w ramach IFIAR-u ma na celu wymianę doświadczeń i informacji dotyczących rynku audytu oraz działalności nadzorczej.

6.2 KEONA

Aktywnie angażujemy się w prace podgrup [Komitetu Europejskich Organów Nadzoru Audytowego \(KEONA\)](#).

W 2025 r.:

- uczestniczyliśmy w posiedzeniach plenarnych KEONA w Brukseli, w posiedzeniach podgrup standardów, kontroli KEONA oraz w posiedzeniu podgrupy ds. dochodzeń;
- braliśmy udział w pracach wszystkich stałych podgrup (tj. podgrupy ds. dochodzeń, podgrupy ds. monitorowania rynku, podgrupy ds. kontroli, podgrupy ds. międzynarodowych standardów badania i podgrupy ds. ekwiwalencji i adekwatności) oraz nowo powstałego zespołu roboczego poświęconego wskaźnikom jakości audytu;
- braliśmy udział w pracach grupy konsultacyjnej pod egidą przewodniczącego KEONA Panosa Prodromidisa. Grupa ma na celu zwiększenie efektywności prac KEONA;
- monitorowaliśmy działania związane z dyrektywą CSR i przekazywaliśmy nasze doświadczenia i stanowisko KEONA na szczeblu krajowym – m.in. w trakcie konferencji organizowanych przez PANA;
- uczestniczyliśmy w pracach mających na celu zaprezentowanie Komisji Europejskiej stanowiska dot. przeglądu Rozporządzenia UE 2022/2554 o cyfrowej odporności operacyjnej (Digital Operational Resilience Act, DORA).

Działalność KEONA w 2025 roku

1. Podgrupa ds. dochodzeń

Od 2021 r. funkcję przewodniczącej podgrupy KEONA ds. dochodzeń pełni Agnieszka Koprowska z Departamentu Postępowań i Obsługi Prawnej PANA. Przewodnictwo podgrupy pozwala na bardziej bezpośredni wkład w pracę KEONA, a także na wymianę doświadczeń (związanych m.in. z dochodzeniami i nakładanymi sankcjami).

- Współorganizowaliśmy stacjonarne spotkanie członków podgrupy ds. dochodzeń w Rzymie. Celem wydarzenia była wymiana wiedzy na temat funkcjonowania systemów nadzoru, odbyły się również warsztaty dotyczące wyzwań poszczególnych nadzorów w zakresie dochodzeń.
- We współpracy z nadzorami z Francji i Irlandii przeprowadziliśmy webinarium, w którym wzięło udział ok. 75 przedstawicieli organów nadzoru audytowego zrzeszonych w KEONA.
- Grupa m.in. zbiera dane o nałożonych karach w poszczególnych państwach członkowskich UE oraz przygotowuje raport na ten temat, który jest później publikowany przez KEONA.

2. Podgrupa ds. monitorowania rynku

- Prace nad sporządzeniem wspólnego raportu dot. monitorowania rynku na poziomie Unii Europejskiej.
- Prace, których celem jest udoskonalenie metodyki i wskaźników używanych na potrzeby przygotowania sprawozdań krajowych. Wspólna metodyka i wskaźniki umożliwią łatwiejsze porównanie przekazanych danych z państw członkowskich UE oraz ich zgromadzenie na poziomie UE.

3. Podgrupa ds. kontroli

- Organizacja szkoleń online i stacjonarnych, w których uczestniczyli pracownicy PANA.
- Spotkania online oraz spotkanie stacjonarne podgrupy w Madrycie – wymiana doświadczeń oraz bieżących praktyk nadzorczych.
- Wymiana wiedzy eksperckiej, szczególnie w zakresie porównywania metodologii kontroli oraz analizy skali i charakteru identyfikowanych nieprawidłowości.
- Powołanie grup zadaniowych:
 - ds. wskaźników jakości audytu (AQI) – odpowiedzialna za harmonizację podejścia do wskaźników jakości audytu oraz ich wykorzystanie w nadzorze;
- ds. raportów z kontroli (IRTF) – opracowująca wspólne podejście do raportowania ustaleń z kontroli, w tym ujednolicanie struktury i zakresu raportów.
- Uczestnictwo przedstawicieli PANA w działaniach Kolegium KPMG, gdzie przedstawiali perspektywę krajową oraz brali udział w koordynacji wspólnych działań nadzorczych nad sieciami audytorskimi, w tym nad KPMG.

4. Podgrupa ds. międzynarodowych standardów badania

- Regularny dialog z przedstawicielami rad IAASB i IESBA, które ustanawiają międzynarodowe standardy wykonywania zawodu i zasady etyki biegłych rewidentów, oraz z Radą Nadzoru nad Interesem Publicznym (Public Interest Oversight Board, PIOB) w celu omawiania działań nadzorczych i wniosków w zakresie postępów we wdrażaniu reformy systemu ustanawiania standardów międzynarodowych.
- Analiza projektów zmian w standardach międzynarodowych i opracowanie odpowiedzi na dokumenty konsultacyjne IAASB i IESBA, m.in. dotyczących propozycji zmian o wąskim zakresie w:
 - międzynarodowych standardach badania i międzynarodowych standardach zarządzania jakością, które wynikają ze zmian definicji podmiotów notowanych na giełdzie i jednostek zainteresowania publicznego w Kodeksie Etyki IESBA;
 - standardach IAASB w związku ze zmianami zapisów w Kodeksie Etyki IESBA dotyczących korzystania z pracy zewnętrznego eksperta.
- Odpowiedź na konsultacje publiczne EFRAG w sprawie zmian w standardach sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju (ESRS).
- Prace nad poradą techniczną dla Komisji Europejskiej w zakresie opracowania niezbędnych, specyficznych dla Unii Europejskiej dodatków i wyłączeń w stosunku do międzynarodowego standardu atestacji zrównoważonego rozwoju ISSA 5000 (wstrzymane, w związku z planowaną liberalizacją przepisów w zakresie sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju i zmian w standardach ESRS).

5. Podgrupa ds. ekwiwalencji i adekwatności

- Analiza jednostek audytorskich z państw trzecich zarejestrowanych w kilku państwach członkowskich.
- Analiza adekwatności ram prawnych i regulacyjnych w odniesieniu do nadzoru z Wielkiej Brytanii.
- Przygotowanie wytycznych dotyczących umów o wymianie informacji z organami nadzoru audytowego z państw trzecich.

6.3 Relacje dwustronne

W kwietniu 2025 r., podczas posiedzenia plenarnego IFIAR w Berlinie, PANA podpisała porozumienie z ukraińskim organem nadzoru (Audit Public Oversight Body of Ukraine, APOB).

Główne obszary współpracy obejmują:

- wymianę doświadczeń i informacji w zgodzie z obowiązującym prawem krajowym oraz przepisami Unii Europejskiej;
- udział w wydarzeniach edukacyjnych i szkoleniowych, które będą organizowane przez obie strony;
- koordynację działań w organizacjach międzynarodowych, w których uczestnicy są członkami lub obserwatorami, w celu skutecznej ochrony swoich interesów na arenie międzynarodowej.

W 2025 r. prowadziliśmy prace nad ustaleniem treści porozumień o współpracy z organami nadzoru z USA – Radą ds. nadzoru nad rachunkowością spółek publicznych (PCAOB) – oraz Kanady (The Canadian Public Accountability Board, CPAB).

W listopadzie w siedzibie PANA odbyły się warsztaty z delegacją nadzoru audytowego Gruzji (Service for Accounting, Reporting and Auditing Supervision, SARAS). W trakcie spotkań omówiliśmy zagadnienia dotyczące systemów kontroli nad firmami audytorskimi, prowadzenia postępowań administracyjnych i dyscyplinarnych, współpracy z interesariuszami oraz zarządzania, organizacji i finansowania działań organów nadzorów. W warsztatach wzięli udział również przedstawiciele Ministerstwa Finansów, Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego i Generalnego Inspektoratu Informacji Finansowej.

Ponadto wzięliśmy udział w:

- warsztatach dotyczących systemu kontroli JZP i nie-JZP organizowanych przez holenderski organ nadzoru (The Netherlands Authority for the Financial Markets, AFM) w Amsterdamie;
- spotkaniu Grupy Amber, którą wraz z PANA tworzą organy nadzoru z Estonii, Litwy i Łotwy (Wilno). W jego trakcie omówiliśmy m.in. planowanie i przeprowadzanie kontroli w firmach audytorskich, wykorzystanie wskaźników jakości audytu przez organy nadzoru oraz pierwsze doświadczenia nadzorcze z atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju;
- IV Regionalnym Forum Zapewniania Jakości Audytu „Postępy w reformach nadzoru nad audytem” (Tirana). Celem spotkania było przedstawienie doświadczeń dotyczących budowania i rozwijania sprawnego systemu nadzoru nad rewizją finansową. Organizatorem dyskusji był Bank Światowy, a swój znaczący udział wniosła KEONA na czele z PANA oraz organami nadzoru z Cypru, Litwy i Portugalii;
- konferencji „2025 International Institute on Audit Regulation” zorganizowanej przez PCAOB (Waszyngton). W swoim wystąpieniu prezes PANA zwrócił uwagę na rolę mediacji w nadzorze i w sankcjonowaniu naruszeń na rynku audytowym w kontekście zwiększania efektywności prowadzonych postępowań i poprawy jakości audytu w Polsce i na świecie;
- konferencji zorganizowanej w Brukseli przez belgijski organ nadzoru (Belgian Audit Oversight Board, BAOB). Prezes PANA wzięł udział w dyskusji panelowej na temat profesjonalnego osądu w audycie.

7. Działalność informacyjna i edukacyjna

7.1 Nowa strona internetowa

W marcu 2025 r. uruchomiliśmy nową stronę internetową. W ramach prac poprawiona została architektura informacji i strona wizualna samej strony internetowej.

Dostosowaliśmy również naszą witrynę do aktualnych trendów i standardów User Experience.

→ www.pana.gov.pl

7.2 Podpisanie porozumień z Rzecznikiem Finansowym i Fundacją Centrum Myśli Strategicznych

31 lipca 2025 r. zawarliśmy porozumienie o współpracy z Rzecznikiem Finansowym. Ma ono na celu wymia-

nę informacji, wspólną realizację działań analitycznych, edukacyjnych, informacyjnych i legislacyjnych.

→ [Więcej informacji](#)

3 listopada 2025 r. zawarliśmy porozumienie o współpracy z Fundacją Centrum Myśli Strategicznych – organizatorem Europejskiego Kongresu Finansowego. Obszary współpracy to m.in. ład korporacyjny, sprawozdawczość finansowa i zrównoważonego rozwoju, rewizja finansowa i atestacja raportów ESG. PANA uzyskała również status partnera merytorycznego działającej przy Europejskim Kongresie Finansowym Akademii Corporate Governance oraz Klubu Odpowiedzialnych Finansów.

→ [Więcej informacji](#)

7.3 Spotkania z firmami audytorskimi

W 2025 roku zorganizowaliśmy dwa spotkania z przedstawicielami firm audytorskich:

29 maja – ze wszystkimi firmami audytorskimi (online) → [Więcej informacji](#)

26 listopada – z firmami audytorskimi badającymi JZP (spotkanie stacjonarne zorganizowane we współpracy z Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego) → [Więcej informacji](#)

7.4 Konferencje i wydarzenia

23 maja 2025 r. odbyła się **konferencja jubileuszowa z okazji pięciolecia Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego**.

W trakcie uroczystości odczytano list Andrzeja Domańskiego, Ministra Finansów. Ważnym punktem była jubileuszowa rozmowa Jacka Gdańskiego, prezesa PANA, z Jarosławem Nenemanem, podsekretarzem stanu w Ministerstwie Finansów. Zagadnienia rozmowy dotyczyły nadzoru nad rynkiem, deregulacji, szans i zagrożeń dla rynku audytu w Polsce, potrzebnych zmian ustawowych oraz planów PANA na przyszłość.

Pierwszy panel dyskusyjny dotyczył wzmocnienia jakości audytu w kontekście doświadczeń i perspektywy nadzoru. Wzięli w nim udział Jacek Jastrzębski, przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego; Panos Prodromides, przewodniczący KEONA; Jarosław Dac,

członek Krajowej Rady Biegłych Rewidentów i Jacek Gdański, prezes PANA.

Drugi panel dyskusyjny poświęcony był zmianom regulacyjnym w kontekście pięciu lat doświadczeń PANA na rynku audytorskim. Wzięli w nim udział Iwona Karpińska, naczelnik Wydziału Regulacji Rewizji Finansowej i Zawodów Księgowych w Departamencie Efektywności Wydatków Publicznych i Rachunkowości; Joanna Wielgórska-Leszczyńska, prof. SGH, dziekan Kolegium Zarządzania i Finansów Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie; Stanisław Hońko, prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Księgowych w Polsce; Kamil Jesionowski, prezes Krajowej Rady Biegłych Rewidentów; Dariusz Daniluk, zastępca prezesa PANA.

[→ Link do nagrania](#)

7.5 Konkurs na najlepszą pracę magisterską z zakresu audytu i rewizji finansowej

W czerwcu 2025 r. ogłosiliśmy konkurs na najlepszą pracę magisterską z zakresu audytu i rewizji finansowej. Celem konkursu jest promowanie badań naukowych w dziedzinie audytu oraz rozwój i promocja praktyki audytorskiej w Polsce.

Uczestnikami konkursu mogli być autorzy prac magisterskich napisanych w języku polskim i obronionych

w terminie od 1 października 2024 r. do 30 września 2025 r. Termin nadsyłania zgłoszeń upłynął 31 października 2025 r.

W celu uczczenia pamięci zmarłego w sierpniu 2025 r. dr. Zdzisława Fedaka, w porozumieniu z jego rodziną, postanowiliśmy nadać jego imię I nagrodzie w tym konkursie.

Dr Zdzisław Fedak (1923–2025) jest uznawany za nestora, twórcę polskiej rachunkowości i autorytet w dziedzinie rewizji finansowej. Był wieloletnim pracownikiem Ministerstwa Finansów, aktywnym członkiem Komitetu Standardów Rachunkowości, a także wieloletnim redaktorem naczelnym miesięcznika „Rachunkowość”. Odegrał bardzo ważną rolę w tworzeniu Stowarzyszenia Księgowych w Polsce i Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Współredagował pierwszą ustawę o rachunkowości z 1994 r. i uczestniczył praktycznie we wszystkich jej zmianach przez niemal kolejne 30 lat. Był autorem wielu przepisów, publikacji, w tym artykułów i książek popularyzujących wiedzę z zakresu rachunkowości. Opracował liczne materiały wspierające pracę biegłych rewidentów, tworzył pierwsze normy wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów w Polsce. Sam również był biegłym rewidentem.

Konkurs został rozstrzygnięty w lutym 2026 roku. Spośród ponad 20 zgłoszonych prac komisja konkursowa wybrała trzy najlepsze.

Lista zwycięzców:

I miejsce i nagroda im. dr. Zdzisława Fedaka

Kacper Tokarczyk za pracę „Biegły rewident w procesie badania sprawozdania finansowego z szczególnym uwzględnieniem oszustwa i metod jego detekcji” napisaną pod kierunkiem dr Agnieszki Mazurek-Czarneckiej, obronioną na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie.

II miejsce

Aurelia Bryłka za pracę „Postrzeganie roli biegłego rewidenta w społeczeństwie”, napisaną pod kierunkiem

dr. hab. Bartłomieja Nity, obronioną na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu.

III miejsce

Oliwia Frańczak za pracę „Wpływ kreatywnej rachunkowości na wiarygodność sprawozdań finansowych w kontekście opinii z badania przez biegłych rewidentów”, napisaną pod kierunkiem dr Joanny Hartenberger-Liszek i obronioną na Uniwersytecie Gdańskim.

7.6 Rocznik Audytu i Rachunkowości

W 2025 r. ukazał się drugi numer „Rocznika Audytu i Rachunkowości” – czasopisma naukowego, którego misją jest prezentowanie wiedzy z zakresu ekonomii, finansów, zarządzania oraz prawa.

W tym wydaniu „Rocznika” oprócz artykułów naukowych znajdują się teksty przedstawiające doświadczenia organów nadzoru audytowego z USA i Japonii.

W 2025 r. trwały prace nad trzecim numerem wydawnictwa.

→ [Więcej informacji na stronie internetowej czasopisma](#)

7.7 Sprawozdanie z monitorowania rynku usług świadczonych przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie

Przygotowaliśmy i opublikowaliśmy [Sprawozdanie z monitorowania rynku usług świadczonych przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie oraz działalności komitetów audytu za 2024 rok](#). Stanowi ono cenne źródło informacji o rynku usług świadczonych przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie.

Sprawozdanie opiera się na metodyce i wskaźnikach wypracowanych wspólnie z innymi europejskimi organami nadzoru audytowego w ramach KEONA, dzięki czemu dane są porównywalne na poziomie UE i mogą służyć do opracowania zestawień przez Komisję Europejską.

Sporządzenie dokumentu przez Agencję jest zapisane w jej celach i stanowi realizację obowiązku wynikającego z rozporządzenia nr 537/2014. Rozporządzenie to zakłada opracowanie przez właściwe organy w UE sprawozdań krajowych służących opracowaniu wspólnego zbiorczego sprawozdania na temat zmian na rynku świadczenia usług w zakresie badań ustawowych na rzecz jednostek interesu publicznego.

8. Gospodarka finansowa

8.1 Przychody i koszty

- Przychody Agencji z poszczególnych źródeł⁴ przedstawione są w tabeli:

Przychody w 2025 roku (w tys.) ⁵	
Oplaty z tytułu nadzoru	43 151
Oplaty za rozpatrzenie wniosku o wpis na listę firm audytorskich	219
Przychody z odsetek naliczonych od wolnych środków przekazanych w depozyt zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych i na rachunkach bankowych	1294
Przychody z odsetek naliczonych w związku z nieterminowym regulowaniem opłaty z tytułu nadzoru	127
Pozostałe przychody nieujęte powyżej	398
SUMA PRZYCHODÓW	45 189

⁴ Art. 95b Ustawy o biegłych rewidentach.

⁵ Dane na dzień 26.03.2026 r.

Koszty w 2025 roku (w tys.)

Amortyzacja	716
Zużycie materiałów i energii	503
Usługi obce, w tym koszty utrzymania biura	3409
Wynagrodzenia, w tym:	28 421
▪ osobowe	26 837
▪ bezosobowe (kontrolerów, ekspertów zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych)	1350
▪ członków rady	234
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	1252
Ubezpieczenia społeczne	5168
Podatki i opłaty	5
Pozostałe koszty rodzajowe, w tym:	969
▪ składka członkowska do IFIAR	50
Koszty realizacji zadań PIBR	3198
SUMA KOSZTÓW	43 641

Podstawowe źródło przychodów Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego stanowią opłaty z tytułu nadzoru, które w 2025 r. kształtowały się na poziomie 43 151 tys. zł.

Suma kosztów realizacji zadań Agencji oraz kosztów realizacji zadań PIBR, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 lit. a Ustawy, stanowi kwotę kosztów

nadzoru publicznego sprawowanego przez Agencję, ujętą w planie finansowym Agencji na 2025 r.

Koszty nadzoru w 2025 r. wyniosły 43 641 tys. zł, w tym koszty funkcjonowania Agencji wyniosły 40 443 tys. zł, a koszty niektórych zadań związanych z nadzorem realizowane przez PIBR – 3198 tys. zł.

8.2 Rozliczenie kwoty przekazanej PIBR przez PANA

W 2025 r. na pokrycie kosztów niektórych zadań realizowanych przez PIBR w ramach nadzoru publicznego, w związku z art. 55a Ustawy, została zaplanowana kwota 4820 tys. zł, stanowiąca 10 proc. prognozowanych kosztów realizacji zadań Agencji, ujętych w jej planie finansowym na rok 2025.

Agencja przekazała na rachunek bankowy PIBR w 2025 r. 4820 tys. zł.

PIBR przedłożyła roczne rozliczenie ww. kwoty. Rozliczenie to zostało sporządzone według wzoru stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia

24 lutego 2020 r. w sprawie kwoty przekazywanej przez Polską Agencję Nadzoru Audytowego na pokrycie kosztów niektórych zadań realizowanych przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów (Dz.U. poz. 311) i przedstawione w poniższej tabeli.

W rocznym rozliczeniu PIBR wykazała koszty rzeczywście poniesione w 2025 r. na poziomie niższym niż środki przekazane przez Agencję (o 1622 tys. zł).

W 2024 r. PIBR również wykazała koszty poniesione na poziomie niższym niż środki przekazane przez Agencję (o 708 tys. zł).

■ Rozliczenie kwoty przekazanej przez Agencję PIBR

Lp.	Wyszczególnienie zadań PIBR w ramach nadzoru publicznego	Wysokość kosztów (tys. zł)		
		Prognozowane do poniesienia w 2025 r. (w zł)	Rzeczywiście poniesione w 2025 r. (w zł)	Wykonanie kosztów za 2025 r. w stosunku do prognozowanych na cały rok (w %)
1	Koszty realizacji zadań PIBR, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2 Ustawy, obejmują:			
	a) koszty bezpośrednie tłumaczenia międzynarodowych standardów badania, międzynarodowych standardów usług atestacyjnych innych niż badanie, międzynarodowych standardów usług pokrewnych, międzynarodowych standardów kontroli jakości oraz międzynarodowych standardów dotyczących zasad etyki zawodowej	464 144	158 616,25	34,17%
	b) koszty bezpośrednie opracowania krajowych standardów wykonywania zawodu, krajowych standardów kontroli jakości oraz zasad etyki zawodowej	1 398 846	1 173 970,62	83,92%

	c) koszty bezpośrednie zatwierdzania przez KRBR krajowych standardów wykonywania zawodu, krajowych standardów kontroli jakości oraz zasad etyki zawodowej	23 619	21 793,98	92,27%
	d) inne koszty bezpośrednie związane z realizacją zadań, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2 Ustawy	895 380	174 453,52	19,48%
	e) koszty pośrednie związane z realizacją zadań, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2 Ustawy	431 832	455 324,65	105,44%
	Łącznie (suma kosztów z lit. a–e)	3 213 821	1 984 159,02	61,74%
2	Koszty realizacji zadań PIBR, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 3 lit. a Ustawy, obejmują:			
	a) koszty bezpośrednie kontroli wypełniania przez biegłych rewidentów obowiązków z zakresu ODZ	355 887	198 596,12	55,80%
	b) koszty bezpośrednie prowadzenia postępowań dyscyplinarnych dotyczących naruszeń obowiązków z zakresu ODZ	1 042 342	790 911,94	75,88%
	c) inne koszty bezpośrednie związane z realizacją zadań, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 3 lit. a Ustawy	15 746	4712,04	29,93%
	d) koszty pośrednie związane z realizacją zadań, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 3 lit. a Ustawy	192 204	219 653,99	114,28%
	Łącznie (suma kosztów z lit. a–d)	1 606 179	1 213 874,09	75,58%
3	ŁĄCZNIE (suma kosztów z poz. 1 i 2)	4 820 000	3 198 033,11	66,35%
4	Kwota otrzymana przez PIBR od Agencji na 2025 r.	4 820 000,00 zł		
5	Nadpłata/niedopłata kwoty przekazanej nad rzeczywiście poniesionymi kosztami przez PIBR w 2025 r.	1 621 966,89 zł		

8.3 Działania w zakresie opłaty z tytułu nadzoru

Zgodnie z Ustawą jednym z głównych źródeł finansowania PANA jest opłata z tytułu nadzoru. Środki te służą finansowaniu działalności nadzorczej prowadzonej przez Agencję. W 2025 r. kierowaliśmy działaniami nadzorczymi w celu zagwarantowania odpowiedniego poziomu finansowania Agencji i zapewnienia, że firmy audytorskie będą poprawnie wywiązywały się ze swoich obowiązków w zakresie przekazywania opłaty z tytułu nadzoru.

Agencja publikowała komunikaty dla firm audytorskich w sprawie realizacji obowiązków dotyczących wnoszenia opłaty z tytułu nadzoru w 2025 r., przypominając o terminach wnoszenia opłat, a także informując o wysokości stawki procentowej opłaty z tytułu nadzoru na rok 2025 oraz o minimalnej opłacie z tytułu nadzoru⁶, która w 2025 r. wynosiła 1636 zł.

Minimalną opłatę w terminie do 15 października 2025 r. miały obowiązek wnosić firmy audytorskie, które w 2025 r. nie osiągnęły przychodów w trzech pierwszych kwartałach danego roku kalendarzowego, albo wysokość opłaty, obliczona jako iloczyn stawki⁷ oraz przychodów firmy audytorskiej osiągniętych (w tym prognozowanych) do końca roku, stanowiła kwotę mniejszą niż 1636 zł.

Wysokość stawki procentowej opłaty z tytułu nadzoru na rok 2025 wynosiła 2,29 proc. przychodów z tytułu

usług atestacyjnych oraz usług pokrewnych wykonywanych zgodnie z krajowymi standardami wykonywania zawodu. Powyższa stawka ustalona była na podstawie przychodów prognozowanych przez firmy audytorskie do osiągnięcia w roku 2025, szacunków przeprowadzonych przez Agencję oraz z uwzględnieniem nadwyżki finansowej⁸ osiągniętej w okresie sprawozdawczym 2023 r. Informacje o przychodach prognozowanych przez firmy audytorskie do osiągnięcia w 2025 r. zostały przekazane przez Agencję w 2024 r. ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych w celu wyliczenia stawki procentowej opłat z tytułu nadzoru na 2025 r.

Z uwagi na konieczność identyfikacji wpłat każda firma audytorska wnosi opłaty z tytułu nadzoru na oddzielny, indywidualny rachunek bankowy wprowadzony w tym celu przez Agencję.

W odniesieniu do firm audytorskich, które nie przestrzegały nałożonych na nie obowiązków ustawowych i nie reagowały na przypomnienia ze strony Agencji, były prowadzone postępowania w zakresie naruszeń dotyczących braku wnoszenia opłat z tytułu nadzoru lub jej rozliczenia.

Firmy audytorskie mogą na bieżąco w systemie STREFA, w specjalnej zakładce dotyczącej rozliczenia opłaty z tytułu nadzoru, weryfikować wnoszone wpłaty.

⁶ Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 11 lutego 2025 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2024 r. (M.P. poz. 125). Zgodnie z art. 55 Ustawy opłata z tytułu nadzoru nie może być mniejsza niż 20 proc. przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.

⁷ Obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 25 listopada 2024 r. w sprawie wysokości stawki procentowej opłat z tytułu nadzoru wnoszonych przez firmy audytorskie w związku z wykonywaniem usług atestacyjnych oraz usług pokrewnych zgodnie z krajowymi standardami wykonywania zawodu na rok 2025 (M.P. poz. 990).

⁸ Par. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie opłat z tytułu nadzoru wnoszonych przez firmy audytorskie w związku z wykonywaniem usług atestacyjnych oraz usług pokrewnych zgodnie z krajowymi standardami wykonywania zawodu (Dz.U. z 2019 r., poz. 2321).